

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูประถมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางและความเรียงแยกเป็น 2 ตอนพร้อมทั้งอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของครู อาจารย์ผู้สอน วิเคราะห์ตามหัวข้อดังต่อไปนี้คือ

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ปัญหาในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

4.3 ความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ตอนที่ 2 ข้อมูลของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ตามหัวข้อดังต่อไปนี้คือ

4.5 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.6 ปัญหาในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

4.7 ความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

4.8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

4.9 อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลของครู อาจารย์ผู้สอน วิเคราะห์ตามหัวข้อดังต่อไปนี้คือ

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเป็นเพศหญิง 152 คน เพศชาย 110 คน มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี มากที่สุด รองลงมาคือ 21-30 ปี และ 41-50 ปี อายุ 51-60 ปี มีน้อยที่สุด วุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีมากที่สุด ปริญญาโท มีน้อยที่สุด ระดับสูงกว่าปริญญาโทไม่มี ระยะเวลาในการรับราชการ กลุ่มตัวอย่างรับราชการ 1-5 ปี มากที่สุด 6-10 ปี มีน้อยที่สุด ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์ 1 มากที่สุด ตำแหน่งอาจารย์ 3 มีน้อยที่สุด จำนวนเวลาที่ทำการสอนต่อสัปดาห์ 21-25 ชั่วโมง มากที่สุด 1-5 ชั่วโมง น้อยที่สุด ส่วนใหญ่ปฏิบัติการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พื้นฐานความรู้และประสบการณ์ทางด้านสื่อการสอน ส่วนมากเคยศึกษาในสถาบันการศึกษามานั่ง (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

4.2 ปัญหาในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาปัญหาในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาในการศึกษาดังนี้

4.2.1 ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน

4.2.2 ปัญหาในการใช้สื่อการสอน

4.2.1 ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการผลิตสื่อการสอน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับปัญหาในการผลิตสื่อการสอน

ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. ไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอนเพราะชั่วโมงสอนมาก	3.68	1.10	1	มาก
2. ขาดเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน	3.56	.95	2	มาก
3. มีความยากลำบากในการจัดหาวัสดุที่ต้องการ	3.53	.91	3	มาก
4. โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอน	3.53	1.07	4	มาก
5. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์	3.52	1.13	5	มาก
6. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ขาดการวางแผนร่วมกันในการผลิตสื่อการสอน	3.21	1.13	6	ปานกลาง
7. ขาดความรู้และประสบการณ์ในการผลิตสื่อการสอน	3.19	.90	7	ปานกลาง
8. ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิตสื่อการสอน เช่น ไฟฟ้า อาคารสถานที่ ฯลฯ	3.07	1.13	8	ปานกลาง

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับปัญหา ในการผลิตสื่อการสอน (ต่อ)

ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
9. ไม่มีโอกาสเสนอความคิดเห็น ในด้าน การผลิตสื่อการสอน	2.82	1.01	9	ปานกลาง
10. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ผู้สอน ไม่เห็น ความสำคัญและละเลยในการผลิตสื่อการสอน	2.70	1.15	10	ปานกลาง
11. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ไม่สนับสนุนด้าน การผลิตสื่อการสอน	2.19	1.11	11	น้อย
12. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	.00	.00	12	น้อยที่สุด
รวม	3.18	0.95	-	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาในการผลิตสื่อการสอน มากในด้าน ไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอนเพราะชั่วโมงสอนมาก รองลงมาคือ ขาดเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน มีความยากลำบากในการจัดหาวัสดุที่ต้องการรวมทั้งโรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอน ตามลำดับ ที่มีปัญหาน้อย คือด้านผู้บริหารไม่สนับสนุนด้านการผลิตสื่อการสอน

แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 3.18) ระดับปัญหาในการผลิตสื่อการสอน ของกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

4.2.2 ปัญหาในการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาในการใช้สื่อการสอน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับปัญหา
ในการใช้สื่อการสอน

ปัญหาในการใช้สื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. ไม่มีบุคลากร ที่ช่วยบริการด้านสื่อการสอน โดยตรง	3.74	1.03	1	มาก
2. สื่อการสอนในโรงเรียนมีน้อยและ ไม่ตรงกับความต้องการ	3.70	.98	2	มาก
3. ขาดหน่วยงานเพื่อให้บริการสื่อการสอน ในโรงเรียน	3.69	1.00	3	มาก
4. ขาดเอกสาร คู่มือ การใช้สื่อการสอนและ ประโยชน์ของสื่อการสอนแต่ละชนิด	3.68	.96	4	มาก
5. โรงเรียนขาดงบประมาณเพื่อจัดหา สื่อการสอนตามที่ต้องการจะใช้	3.61	1.05	5	มาก
6. สื่อการสอนที่มีอยู่ส่วนมากชำรุดและ ใช้การไม่ได้	3.43	1.01	6	ปานกลาง
7. ไม่มีบัญชีรายชื่อสื่อการสอนต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการเลือกใช้	3.40	1.10	7	ปานกลาง
8. สื่อการสอนในโรงเรียนกระจุกกระจาย ไม่ได้รวมอยู่ที่เดียวกัน	3.38	1.16	8	ปานกลาง
9. ขาดเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับการใช้ สื่อการสอน	3.33	.97	9	ปานกลาง
10. สื่อการสอนที่มีไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและ วัตถุประสงค์	3.23	.99	10	ปานกลาง
11. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ขาดการวางแผน ร่วมกันในการวางระบบการใช้สื่อการสอน	3.14	1.07	11	ปานกลาง
12. ไม่มีเวลาเตรียมสื่อการสอน	3.14	1.12	12	ปานกลาง
13. ขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้ สื่อการสอน	3.04	1.00	13	ปานกลาง

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับปัญหา
ในการใช้สื่อการสอน (ต่อ)

ปัญหาในการใช้สื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
14. ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ สื่อการสอนเช่น ไฟฟ้า อาคารสถานที่ ฯลฯ	2.95	1.18	14	ปานกลาง
15. มีความยุ่งยากในการขอใช้บริการ สื่อการสอน	2.91	1.00	15	ปานกลาง
16. สถานที่ตั้งของโรงเรียนไม่สะดวกต่อการ ขอใช้บริการสื่อการสอนจากศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียน	2.79	1.23	16	ปานกลาง
17. ไม่สามารถเสนอความคิดเห็นในการ ดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน	2.76	1.00	17	ปานกลาง
18. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้สอน ไม่เห็น ความสำคัญของสื่อการสอน	2.65	1.16	18	ปานกลาง
19. ไม่กล้าใช้สื่อการสอนเพราะเกรงว่า ต้องรับผิดชอบเมื่อเกิดชำรุดเสียหาย	2.40	1.13	19	น้อย
20. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0.00	0.00	20	น้อยที่สุด
รวม	3.21	1.06	-	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาในการใช้สื่อการสอน มากในด้าน
ไม่มีบุคลากรที่ช่วยบริการด้านสื่อการสอนโดยตรง รองลงมาคือ สื่อการสอนในโรงเรียนมีน้อยและ
ไม่ตรงกับความต้องการ ขาดหน่วยงานเพื่อให้บริการสื่อการสอนในโรงเรียน ขาดเอกสาร คู่มือ
การใช้สื่อการสอน และประโยชน์ของสื่อการสอนแต่ละชนิด โรงเรียนขาดงบประมาณเพื่อจัดหา
สื่อการสอนตามที่ต้องการจะใช้และสื่อการสอนที่มีอยู่ชำรุดและใช้การไม่ได้ ตามลำดับ ที่มีปัญหา
ในการใช้สื่อการสอนน้อย คือ ด้านไม่กล้าใช้สื่อการสอนเพราะเกรงว่าต้องรับผิดชอบเมื่อเกิดชำรุด
เสียหาย แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.21$) กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการใช้สื่อการสอนอยู่ใน
ระดับ ปานกลาง

4.3 ความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยแบ่ง
เนื้อหาในการศึกษาดังนี้

4.3.1 ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน

4.3.2 ความต้องการในการใช้สื่อการสอน

4.3.1 ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการในการผลิตสื่อการสอน ดังแสดงรายละเอียด
ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการในการผลิตสื่อการสอน

ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. ให้ทางราชการจัดสื่อการสอนที่โรงเรียน ผลิตเองไม่ได้ให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ	4.48	.79	1	มาก
2. ให้มีการจัดงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการสอน โดยเฉพาะ	4.43	.83	2	มาก
3. ให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาในโรงเรียน	4.35	.76	3	มาก
4. ให้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้หรือ แนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการผลิต สื่อการสอนต่าง ๆ	4.35	.76	4	มาก
5. ให้มีบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อ การสอนคอยให้คำแนะนำแก่ผู้บริหาร ครู อาจารย์ผู้สอนประจำโรงเรียน	4.34	.78	5	มาก
6. สื่อการสอนที่ผลิตขึ้นควรมีการทดลอง ปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอ	4.30	.74	6	มาก

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการในการผลิตสื่อการสอน (ต่อ)

ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
7. ให้มีการอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน โดยมีการสำรวจเรื่องที่ครูประถมศึกษาให้ความสนใจมากที่สุด	4.29	.90	7	มาก
8. ควรจัดหาและผลิตสื่อการสอนตามความต้องการของผู้บริหาร ครู อาจารย์	4.29	.82	8	มาก
9. ควรมีเวลาให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ผู้สอนใช้ในการผลิตสื่อการสอนบ้าง	4.25	.87	9	มาก
10. ให้มีการตรวจซ่อมสื่อการสอนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว	4.20	.78	10	มาก
11. ให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ เห็นคุณค่าและสนับสนุนการผลิตสื่อการสอน	4.19	.84	11	มาก
12. ให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ผู้สอนวางแผนในการผลิตสื่อการสอนร่วมกัน	4.14	.88	12	มาก
13. ให้มีโอกาสนเสนอความคิดเห็นและความต้องการในการผลิตสื่อการสอน	4.14	.86	13	มาก
14. ควรจัดให้มีการประกวดหรือแข่งขันการผลิตสื่อการสอน	4.00	.97	14	มาก
15. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0.00	0.00	15	น้อยที่สุด
รวม	4.27	0.83	-	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการผลิตสื่อการสอนมากเป็นอันดับแรกในด้านให้ทางราชการจัดสื่อการสอน ที่โรงเรียนผลิตเองไม่ได้ให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ รองลงมาคือ ด้านให้มีการจัดงบประมาณ เพื่อผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะ ให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาในโรงเรียน

ให้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ หรือแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตสื่อการสอนต่าง ๆ ตามลำดับ
 แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.27$) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการ
 ผลิตสื่อการสอน อยู่ในระดับ มาก

4.3.2 ความต้องการในการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการในการใช้สื่อการสอนของกลุ่มตัวอย่าง
 จำแนกออกเป็น 3 ประเภทคือ ประเภทวัสดุ ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ และประเภทเทคนิค
 และวิธีการ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 5, 6, 7

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการ
 ในการใช้สื่อการสอน ประเภทวัสดุ

ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทวัสดุ	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. ของจริง	4.38	.92	1	มาก
2. หุ่น หุ่นจำลอง	4.37	.92	2	มาก
3. ของตัวอย่าง	4.37	.84	3	มาก
4. เทปบันทึกเสียง	4.37	.80	4	มาก
5. ภาพสไลด์	4.36	.85	5	มาก
6. ตำรา เอกสารและสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ	4.31	.78	6	มาก
7. เทปบันทึกภาพวีดิทัศน์	4.28	.95	7	มาก
8. ภาพถ่าย ภาพโฆษณา ภาพตัดปะ	4.27	.77	8	มาก
9. แผนที่ ลูกโลก	4.22	.84	9	มาก
10. บัตรคำ บัตรภาพ	4.19	.82	10	มาก
11. ภาพวาด ภาพเขียน การ์ตูน	4.17	.82	11	มาก
12. แผ่นโปร่งใส	4.16	1.00	12	มาก
13. แผนภูมิ แผนสถิติ	4.12	.86	13	มาก
14. แม่เหล็ก เข็มทิศ	4.11	.94	14	มาก
15. สมุดภาพ	4.11	.89	15	มาก
16. กระดานดำ-ขาว-ผ้าสาหลี-แม่เหล็ก	4.09	.97	16	มาก
17. กระเป๋าคอมพิวเตอร์ กระดานนิเทศ	4.08	.97	17	มาก

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทวัสดุ (ต่อ)

ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทวัสดุ	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
18. วัสดุที่ใช้ในการทดลอง (แท่งแก้ว หลอดทดลอง กระบอกตวง)	4.05	1.14	18	มาก
19. สารเคมี	3.97	1.15	19	มาก
20. फिल्मถ่ายภาพสี/ขาว-ดำ	3.83	1.13	20	มาก
21. ดินน้ำมัน	3.82	1.15	21	มาก
22. फिल्मภาพยนตร์	3.57	1.31	22	มาก
23. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0.00	0.00	-	น้อยที่สุด
รวม	4.14	0.95	-	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ ที่มีความต้องการใช้มากเป็นอันดับแรกคือ ของจริง รองลงมาตามลำดับคือ หุ่นหุ่นจำลอง ของตัวอย่าง เทปบันทึกเสียง ภาพสไลด์ ตำรา เอกสารและสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ และ เทปบันทึกภาพวิทัศน์ ตามลำดับ

แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุอยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ

ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. เครื่องพิมพ์ดีด	4.54	.86	1	มากที่สุด
2. ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์	4.46	.97	2	มาก

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ (ต่อ)

ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
3. กล้องถ่ายรูป	4.39	1.03	3	มาก
4. เครื่องถ่ายเอกสาร	4.37	1.07	4	มาก
5. ห้องปฏิบัติการทางภาษา	4.37	1.01	5	มาก
6. เครื่องฉายสไลด์	4.30	1.02	6	มาก
7. เครื่องขยายเสียง-ลำโพง-ไมค์	4.30	1.05	7	มาก
8. เครื่องเล่นวีดิทัศน์	4.28	1.02	8	มาก
9. กล้องถ่ายวีดิทัศน์	4.27	1.12	9	มาก
10. เครื่องใช้สำนักงาน	4.25	1.04	10	มาก
11. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	4.25	1.01	11	มาก
12. เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์	4.23	1.05	12	มาก
13. เครื่องรับวิทยุกระจายเสียง	4.19	1.04	13	มาก
14. เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์	4.09	1.27	14	มาก
15. เครื่องฉายภาพยนตร์	3.91	1.31	15	มาก
16. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0.00	0.00	16	น้อยที่สุด
รวม	4.28	1.06	-	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือมากที่สุดคือ เครื่องพิมพ์ดีด รองลงมามีความต้องการมาก ตามลำดับคือ ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ กล้องถ่ายภาพ เครื่องถ่ายเอกสาร และห้องปฏิบัติการทางภาษา ที่มี ความต้องการมาก แต่อยู่อันดับท้ายสุดคือเครื่องฉายภาพยนตร์ รองลงมาคือ เครื่องคอมพิวเตอร์

แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.28$) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ ในการใช้สื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมืออยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทเทคนิคและวิธีการ

ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทเทคนิคและวิธีการ	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. การทดลอง	4.31	.90	1	มาก
2. การสาธิต	4.25	.90	2	มาก
3. ชุดการสอน	4.19	.98	3	มาก
4. การแสดงนิทรรศการ	4.05	.93	4	มาก
5. หน่วยการเรียนรู้	4.04	.94	5	มาก
6. การเล่นเกม	4.00	1.03	6	มาก
7. สถานการณ์จำลอง	3.99	.93	7	มาก
8. การสอนเป็นคณะ	3.97	.97	8	มาก
9. การแสดงบทบาทสมมติ	3.96	.95	9	มาก
10. บทเรียนโปรแกรม	3.96	1.04	10	มาก
11. การแสดงหุ่น	3.95	1.06	11	มาก
12. การสอนระบบคอมพิวเตอร์ (CAI:Computer Assisted Instructional)	3.79	1.55	12	มาก
13. การเรียนเป็นรายบุคคล	3.75	1.08	13	มาก
14. การแสดงละคร	3.74	1.07	14	มาก
15. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0.00	0.00	-	น้อยที่สุด
รวม	3.97	1.02	-	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทเทคนิคและวิธีการมากเป็นอันดับแรกคือ การทดลอง รองลงมาคือความต้องการมาก ตามลำดับคือ การสาธิต ชุดการสอน การแสดงนิทรรศการและหน่วยการเรียนรู้การสอน

แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.97$) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ ในการใช้สื่อการสอน ประเภทเทคนิคและวิธีการ มีอยู่ในระดับ มาก

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาและรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน ของกลุ่มตัวอย่าง ครู อาจารย์ผู้สอน จำนวน 262 คน มีผู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการสอนจำนวน 114 คน ผู้วิจัยได้รวบรวมและ สรุปจำแนกความคิดเห็น และข้อเสนอแนะออกเป็น 5 ส่วนดังนี้คือ

4.4.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาในการผลิตสื่อการสอน

1. ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาต้องทำงานหลายด้านทำให้มีเวลาน้อยที่จะผลิตสื่อการสอน
2. ขาดงบประมาณในการผลิตสื่อการสอน
3. ขาดบุคลากรแนะนำการผลิตสื่อการสอน
4. วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตสื่อการสอนไม่เพียงพอ
5. ครูไม่เห็นความสำคัญของการผลิตสื่อการสอน
6. สื่อการสอนแต่ละอย่างใช้เวลาในการผลิตมากไม่คุ้มกับเวลา
7. วัสดุที่ต้องการใช้ในการผลิตสื่อการสอนไม่มีจำหน่ายในท้องถิ่น และการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ควรสามารถจัดซื้อได้ทั่วไป
8. การจัดสรรงบประมาณไม่ทันกับความต้องการ
9. ขาดเอกสารความรู้ในการผลิตสื่อการสอนต่าง ๆ
10. ขาดการสำรวจความต้องการในการผลิตสื่อการสอน ก่อนที่จะจัดการอบรมการผลิตสื่อการสอนนั้น ๆ
11. สื่อการสอนที่ต้องใช้ในการสอนบางอย่างยากเกินกว่าที่จะผลิตเองได้

4.4.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการสอน

1. ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อการสอนบางประเภท เช่น สารเคมี หรือการทดลองที่อาจเกิดอันตรายได้
2. ไม่กล้าใช้เพราะกลัวจะชำรุดเสียหาย แล้วต้องรับผิดชอบ
3. สื่อการสอนที่มีไม่ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน
4. ขาดบุคลากรแนะนำวิธีการใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ รวมทั้งคู่มือการใช้
5. สื่อการสอนที่มีอยู่ชำรุดและมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้
6. ครูไม่เห็นความสำคัญของการใช้สื่อการสอนเพราะคิดว่าเสียเวลา

7. ขาดห้องโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนทำให้การใช้สื่อการสอนบางอย่างไม่สะดวก เช่น เครื่องเล่นและบันทึกภาพวิดีโอ เครื่องฉายสไลด์ ฯลฯ
8. ผู้บริหารให้ความสำคัญในการใช้สื่อการสอนน้อย
9. เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต บางอย่างไม่มีที่โรงเรียน จึงไม่มีการทดลองและทำให้เด็กไม่ได้ความรู้เท่าที่ควร
10. สื่อการสอนในโรงเรียนกระจุกกระจายไม่อยู่เป็นหมวดหมู่
11. สื่อการสอนที่ผลิตขึ้นเอง คุณภาพไม่ค่อยดี ทำให้เด็กนักเรียนไม่สนใจเท่าที่ควร
12. ครูผู้สอนขาดเทคนิควิธีการที่จะใช้สื่อการสอนให้ได้รับความสนใจ
13. ครูผู้สอนยังนิยมใช้การสอนแบบเดิมอยู่คือ ครูเป็นศูนย์กลาง ไม่ได้นำนวัตกรรม มาใช้จึงไม่ได้ใช้สื่อการสอนเท่าที่ควร

4.4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการในการผลิตสื่อการสอน

1. ต้องการวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นในการผลิตสื่อ โดยให้งบประมาณสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น
 2. ต้องการให้มีวิทยากร แนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน
 3. ต้องการให้มีการจัด ตัวแทนครูไปอบรมการผลิตสื่อการสอน แล้วนำมาเผยแพร่
- ในโรงเรียน
4. ต้องการให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการผลิตสื่อการสอน
 5. เจ้าหน้าที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนควรศึกษาปัญหาและความต้องการ สื่อการสอน ในโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยเป็นตัวแทนประสานงานแล้วจัดให้มีการผลิต สื่อการสอน เพื่อสนองความต้องการของครูผู้สอนภายในกลุ่ม
 6. ควรจัดฝึกอบรมการผลิตสื่อการสอนที่ใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น
 7. ควรจัดให้มีการประกวด แข่งขัน การผลิตสื่อการสอน ภายในกลุ่มโรงเรียนและ ภายในอำเภอ

4.4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอน

1. ต้องการให้จัดตั้งศูนย์สื่อการสอนและบริการแนะนำวิธีการใช้ในโรงเรียน ให้เป็นเอกเทศ
2. ควรกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญ ในการใช้สื่อการสอน
3. ต้องการให้สื่อการสอนที่ทันสมัย มีความแปลกใหม่ ได้รับความสนใจและเข้ากับ เนื้อหาวิชาที่ใช้สอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการเรียน

4. ต้องการให้ทางราชการจัดสรรสื่อการสอน ที่ต้องใช้ในการสอนให้ครบทุกรายวิชา
5. ต้องการใช้สื่อการสอนสำเร็จรูปประกอบบทเรียนที่ยากเช่น วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหา เศษส่วน รูปเรขาคณิต ฯลฯ
6. ต้องการให้สำรวจความต้องการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนก่อน สื่อการสอนบางชนิด จัดส่งมาให้แต่ไม่มีความจำเป็นและไม่ต้องการใช้หรือไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่ใช้สอน
7. ต้องการสื่อการสอนประเภทเครื่องมือให้พอเพียงต่อความต้องการใช้ เช่น เครื่องเล่นและบันทึกภาพวีดิทัศน์ เครื่องรับโทรทัศน์ ฯลฯ
8. ต้องการให้ทางราชการ จัดทำและจัดสรรม้วนเทปบันทึกภาพวีดิทัศน์ เกี่ยวกับ วิชาการต่าง ๆ ส่งไปยังโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
9. ต้องการห้องปฏิบัติการทางภาษาโดยเฉพาะ

4.4.5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ต้องการให้มีงบประมาณในการผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะ
2. ต้องการให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ผู้สอนเข้าใจว่า สื่อการสอนคือส่วนสำคัญในการสอน สื่อการสอนที่ผลิตเอง ไม่จำเป็นต้องดีที่สุดแต่ขอให้เมื่อนำมาใช้แล้ว นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเท่านั้นพอ
3. ควรจัดการอบรม การผลิตและการใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ให้กับครู อาจารย์ อย่างสม่ำเสมอ
4. เจ้าหน้าที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ควรเป็นนักคิดสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ทำหน้าที่บริหาร เรื่องการใช้และการผลิตสื่อการสอน โดยมีชั่วโมงการสอนไม่มากนัก
5. ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครู อาจารย์ใช้สื่อการสอน อย่างหลากหลายโดยวิธีต่าง ๆ
6. การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ให้กับโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน ควรพิจารณาสินค้าที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับงาน และคุ้มค่ากับงบประมาณของทางราชการ
7. โรงเรียนควรจัดให้มีศูนย์วิชาการหรือห้องสื่อการสอนในโรงเรียนโดยเฉพาะ
8. ครูทุกคนควรผลิตสื่อการสอนและนำสื่อการสอนมาใช้ประกอบการสอน
9. ควรจะจัดซื้อสื่อการสอนสำเร็จรูป ที่ตรงตามเนื้อหาทุกกลุ่มประสบการณ์ และ เป็นสื่อการสอนที่มีความคงทนถาวร บอกวิธีการใช้และเก็บรักษาอย่างละเอียด
10. ต้องการจัดซื้อสื่อการสอนตามความต้องการจริง ๆ โดยจัดซื้อที่ไหนก็ได้
11. สื่อการสอนที่ทางราชการ จัดส่งให้ทางโรงเรียน ขอให้จัดส่งให้เร็วทันต่อการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 ข้อมูลของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ตามหัวข้อดังต่อไปนี้คือ

4.5 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ เป็นเพศชาย 59 คน เพศหญิง 5 คน มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี มากที่สุด รองลงมา 51-60 ปี และ 31-40 ปี อายุ 21-30 ปีมีน้อยที่สุด วัตถุประสงค์ในการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีมากที่สุด ระยะเวลาในการรับราชการ กลุ่มตัวอย่างรับราชการ มากกว่า 15 ปีมากที่สุด ส่วนมากปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ จำนวนเวลาที่ทำการสอนต่อสัปดาห์ 6-10 ชั่วโมง มากที่สุด 21-25 ชั่วโมง มีน้อยที่สุด ปฏิบัติการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด จำนวน 25 คน ปฏิบัติการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา มีน้อยที่สุด จำนวน 2 คน พื้นฐานความรู้และประสบการณ์ทางด้านสื่อการสอน ส่วนมากเคยศึกษาในสถาบันการศึกษามานาน และ เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับทางด้านสื่อการสอน (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

4.6 ปัญหาในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาปัญหาในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาในการศึกษาดังนี้

4.6.1 ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน

4.6.2 ปัญหาในการใช้สื่อการสอน

4.6.1 ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน ดังแสดงรายละเอียด ในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับปัญหาในการผลิตสื่อการสอน

ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. ขาดเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน	3.50	.94	1	มาก
2. ไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอนเพราะ ชั่วโมงสอนมาก	3.37	1.11	2	ปานกลาง

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับปัญหาในการผลิตสื่อการสอน (ต่อ)

ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
3. โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอน	3.32	.97	3	ปานกลาง
4. มีความยากลำบากในการจัดหาวัสดุที่ต้องการ	3.31	.87	4	ปานกลาง
5. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์	3.21	1.03	5	ปานกลาง
6. ขาดความรู้และประสบการณ์ในการผลิตสื่อการสอน	3.21	.86	6	ปานกลาง
7. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ขาดการวางแผนร่วมกันในการผลิตสื่อการสอน	3.34	.95	7	ปานกลาง
8. ครู อาจารย์ผู้สอน ไม่เห็นความสำคัญและละเอียดในการผลิตสื่อการสอน	2.98	1.09	8	ปานกลาง
9. ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิตสื่อการสอนเช่น ไฟฟ้า อาคารสถานที่ ฯลฯ	2.73	1.21	9	ปานกลาง
10. ไม่มีโอกาสเสนอความคิดเห็น ในด้านการผลิตสื่อการสอน	2.68	1.03	10	ปานกลาง
11. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ไม่สนับสนุนด้านการผลิตสื่อการสอน	2.29	1.20	11	น้อย
12. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0.00	0.00	-	น้อยที่สุด
รวม	3.06	1.02	-	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการผลิตสื่อการสอนมากในด้านขาดเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน รองลงมามีปัญหาในระดับปานกลางคือ ไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอน เพราะชั่วโมงสอนมาก โรงเรียนขาดงบประมาณ ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอน มีความยากลำบากในการจัดหาวัสดุที่ต้องการ ตามลำดับ และมีปัญหาในระดับน้อยคือ

ผู้บริหาร ครู อาจารย์ไม่สนับสนุนด้านการผลิตสื่อการสอน

แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.06$) กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารมีปัญหาในการผลิตสื่อการสอน
อยู่ในระดับ ปานกลาง

4.6.2 ปัญหาในการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในการใช้สื่อการสอน ดังแสดงรายละเอียดใน
ตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับปัญหาในการ
ใช้สื่อการสอน

ปัญหาในการใช้สื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. ไม่มีบุคลากร ที่ช่วยบริการด้านสื่อการสอน				
โดยตรง	3.75	.99	1	มาก
2. ขาดหน่วยงาน เพื่อให้บริการสื่อการสอน				
ในโรงเรียน	3.75	.83	2	มาก
3. สื่อการสอนในโรงเรียนมีน้อยและ				
ไม่ตรงกับความต้องการ	3.62	.78	3	มาก
4. โรงเรียนขาดงบประมาณเพื่อจัดหา				
สื่อการสอนตามที่ต้องการจะใช้	3.43	.95	4	ปานกลาง
5. ไม่มีเวลาเตรียมสื่อการสอน	3.35	.96	5	ปานกลาง
6. ขาดเอกสาร คู่มือ การใช้สื่อการสอนและ				
ประโยชน์ของสื่อการสอนแต่ละชนิด	3.31	.94	6	ปานกลาง
7. ขาดเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับการใช้				
สื่อการสอน	3.20	.94	7	ปานกลาง
8. ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ขาดการวางแผน				
ร่วมกันในการวางระบบการใช้สื่อการสอน	3.17	.96	8	ปานกลาง
9. ไม่มีบัญชีรายชื่อสื่อการสอนต่าง ๆ				
เพื่อความสะดวกในการเลือกใช้	3.10	1.04	9	ปานกลาง

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับปัญหาในการใช้สื่อการสอน (ต่อ)

ปัญหาในการใช้สื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
10. สื่อการสอนในโรงเรียนกระจาย ไม่ได้รวมอยู่ที่เดียวกัน	3.09	.98	10	ปานกลาง
11. ผู้บริหารครู อาจารย์ ผู้สอน ไม่เห็น ความสำคัญของสื่อการสอน	3.03	1.09	11	ปานกลาง
12. ขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้ สื่อการสอน	2.98	.93	12	ปานกลาง
13. สื่อการสอนที่มี ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและ วัตถุประสงค์	2.90	.95	13	ปานกลาง
14. สื่อการสอนที่มีอยู่ส่วนมากชำรุดและ ใช้การไม่ได้	2.89	.92	14	ปานกลาง
15. มีความยุ่งยากในการขอใช้บริการสื่อการสอน	2.73	.93	15	ปานกลาง
16. ไม่สามารถเสนอความคิดเห็นในการ ดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน	2.70	.93	16	ปานกลาง
17. ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ สื่อการสอน เช่น ไฟฟ้า อาคารสถานที่ ฯลฯ	2.68	1.13	17	ปานกลาง
18. ไม่กล้าใช้สื่อการสอนเพราะเกรงว่า ต้องรับผิดชอบเมื่อเกิดชำรุดเสียหาย	2.68	.99	18	ปานกลาง
19. สถานที่ตั้งของ โรงเรียนไม่สะดวกต่อการ ขอใช้บริการสื่อการสอนจากศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียน	2.57	1.16	19	ปานกลาง
20. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0.00	0.00	-	น้อยที่สุด
รวม	3.10	0.97	-	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการใช้สื่อการสอนมากในด้าน ไม่มีบุคลากร

ที่ช่วยบริการด้านสื่อการสอนโดยตรง รองลงมามีปัญหาในด้านขาดหน่วยงานเพื่อให้บริการสื่อการสอน
ในโรงเรียน สื่อการสอนในโรงเรียนมีน้อย และไม่ตรงกับความต้องการ

แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.10$) กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารมีปัญหาในการใช้สื่อการสอน
อยู่ในระดับ ปานกลาง

4.7 ความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน ของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ผู้วิจัย
แบ่งเนื้อหาในการศึกษาดังนี้

4.7.1 ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน

4.7.2 ความต้องการในการใช้สื่อการสอน

4.7.1 ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการผลิต
สื่อการสอน ดังแสดงรายละเอียดใน ตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการ
ในการผลิตสื่อการสอน

ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. ให้ทางราชการจัดสื่อการสอนที่โรงเรียน ผลิตเองไม่ได้ให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ	4.37	.88	1	มาก
2. ให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาในโรงเรียน	4.34	.80	2	มาก
3. ให้มีการจัดงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการสอน โดยเฉพาะ	4.31	.77	3	มาก
4. ให้มีการอบรมเกี่ยวกับการผลิต สื่อการสอนโดยมีการสำรวจเรื่องที่ ครูประถมศึกษามีความสนใจมากที่สุด	4.29	.82	4	มาก
5. ควรจัดหาและผลิตสื่อการสอนตามความ ต้องการของผู้บริหาร ครู อาจารย์	4.29	.74	5	มาก

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการในการผลิตสื่อการสอน (ต่อ)

ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
6. ให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ผู้สอนวางแผนในการผลิตสื่อการสอนร่วมกัน	4.28	.72	6	มาก
7. ให้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้หรือแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตสื่อการสอนต่าง ๆ	4.26	.82	7	มาก
8. ให้มีบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอนคอยให้คำแนะนำแก่ผู้บริหาร ครู อาจารย์ผู้สอนประจำโรงเรียน	4.26	.78	8	มาก
9. ให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์เห็นคุณค่าและสนับสนุนการผลิตสื่อการสอน	4.25	.83	9	มาก
10. ควรจัดให้มีการประกวดหรือแข่งขันการผลิตสื่อการสอน	4.25	.75	10	มาก
11. ให้มีโอกาสนเสนอความคิดเห็นและความต้องการในการผลิตสื่อการสอน	4.21	.76	11	มาก
12. ควรมีเวลาให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ผู้สอนใช้ในการผลิตสื่อการสอนบ้าง	4.20	.87	12	มาก
13. สื่อการสอนที่ผลิตขึ้นควรมีการทดลองปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอ	4.18	.81	13	มาก
14. ให้มีการตรวจสอบสื่อการสอนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว	4.18	.70	14	มาก
15. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0.00	0.00	-	น้อยที่สุด
รวม	4.26	.07	-	มาก

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความต้องการในการผลิต

สื่อการสอนมากเป็นอันดับแรกในด้านให้ทางราชการจัดสื่อการสอนที่โรงเรียนผลิตเองไม่ได้ ให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ รองลงมาตามลำดับคือ ให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาในโรงเรียน ให้มีการจัดงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะ และให้มีการอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน โดยมีการสำรวจเรื่องที่ครูประถมศึกษามีความสนใจมากที่สุด

แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.26$) ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการผลิตสื่อการสอนอยู่ในระดับ มาก

4.7.2 ความต้องการในการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำแนกออกเป็น 3 ส่วนคือ ประเภทวัสดุ ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ และประเภทเทคนิคและวิธีการ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 11, 12, 13

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทวัสดุ

ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทวัสดุ	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. เทปบันทึกภาพวีดิทัศน์	4.34	.96	1	มาก
2. ภาพสไลด์	4.29	.90	2	มาก
3. เทปบันทึกเสียง	4.28	1.09	3	มาก
4. ของจริง	4.26	.91	4	มาก
5. แผ่นโปร่งใส	4.23	.88	5	มาก
6. ตำรา เอกสารและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ	4.23	.77	6	มาก
7. หุ่น หุ่นจำลอง	4.18	.85	7	มาก
8. แม่เหล็ก ซีดีดี	4.18	.73	8	มาก
9. ของตัวอย่าง	4.17	.82	9	มาก
10. แผนที่ ลูกโลก	4.17	.80	10	มาก
11. บัตรคำ บัตรภาพ	4.10	.89	11	มาก
12. วัสดุที่ใช้ในการทดลอง (แท่งแก้ว หลอดทดลอง กระบอกตวง)	4.07	.86	12	มาก
13. ภาพถ่าย ภาพโฆษณา ภาพตัดแปะ	4.06	.99	13	มาก
14. แผนภูมิ แผนสถิติ	4.06	.85	14	มาก

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทวัสดุ (ต่อ)

ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทวัสดุ	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
15. ภาพวาด ภาพเขียน การ์ตูน	4.01	.91	15	มาก
16. สารเคมี	4.01	.84	16	มาก
17. กระดานดำ-ขาว-ผ้าล้าสี-แม่เหล็ก	4.01	.84	17	มาก
18. फिल्मถ่ายภาพสี/ขาว-ดำ	3.85	1.08	18	มาก
19. สมุดภาพ	3.85	.88	19	มาก
20. กระเป๋านั่งหนัง กระดานนิเทศ	3.78	.91	20	มาก
21. फिल्मภาพยนตร์	3.57	1.31	21	มาก
22. ดินน้ำมัน	3.57	1.00	22	มาก
23. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0.00	0.00	-	น้อยที่สุด
รวม	4.06	0.91	-	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุมากเป็นอันดับแรก คือ เทปบันทึกภาพวีดิทัศน์ อันดับต่อมาคือ ภาพสไลด์ เทปบันทึกเสียง ของจริง แผ่นโปร่งใส ตามลำดับ

แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.06$) ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุอยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ

ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์	4.56	.92	1	มากที่สุด
2. เครื่องถ่ายเอกสาร	4.48	.95	2	มาก
3. ห้องปฏิบัติการทางภาษา	4.43	.99	3	มาก
4. เครื่องพิมพ์ดีด	4.42	.90	4	มาก
5. เครื่องขยายเสียง-ลำโพง-ไมค์	4.40	.90	5	มาก
6. เครื่องใช้สำนักงาน	4.40	.84	6	มาก
7. กล้องถ่ายภาพวีดิทัศน์	4.39	1.03	7	มาก
8. เครื่องเล่นวีดิทัศน์	4.34	.99	8	มาก
9. กล้องถ่ายรูป	4.32	1.03	9	มาก
10. เครื่องฉายสไลด์	4.23	1.05	10	มาก
11. เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์	4.18	1.21	11	มาก
12. เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์	4.18	1.12	12	มาก
13. เครื่องฉายข้ามศีรษะ	4.12	1.01	13	มาก
14. เครื่องฉายภาพยนตร์	3.96	1.19	14	มาก
15. เครื่องรับวิทยุกระจายเสียง	3.95	1.09	15	มาก
16. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0.00	0.00	-	น้อยที่สุด
รวม	4.29	1.01	-	มาก

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ มากที่สุดคือ ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ มีความต้องการในระดับมาก รองลงมาคือ เครื่องถ่ายเอกสาร ห้องปฏิบัติการทางภาษา และเครื่องพิมพ์ดีด ตามลำดับ

แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.29$) ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ อยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลำดับที่ของระดับความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทเทคนิคและวิธีการ

ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทเทคนิคและวิธีการ	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
1. การทดลอง	4.42	.75	1	
2. การสาธิต	4.20	1.05	2	
3. ชุดการสอน	4.12	.84	3	
4. การสอนเป็นคณะ	4.07	.87	4	
5. บทเรียนโปรแกรม	4.07	.82	5	
6. การสอนระบบคอมพิวเตอร์ (CAI:Computer Assisted Instructional)	3.98	1.33	6	
7. หน่วยการเรียนรู้	3.95	.86	7	
8. การแสดงนิทรรศการ	3.93	.83	8	
9. การเล่นเกม	3.87	.88	9	
10. การแสดงบทบาทสมมติ	3.82	.95	10	
11. สถานการณ์จำลอง	3.81	.95	11	
12. การเรียนเป็นรายบุคคล	3.81	.92	12	
13. การแสดงหุ่น	3.76	.97	13	
14. การแสดงละคร	3.67	.97	14	
15. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0.00	0.00	-	
รวม	3.96	0.93	-	มาก

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทเทคนิคและวิธีการ มากเป็นอันดับแรกคือ การทดลอง รองลงมาตามลำดับคือ การสาธิต ชุดการสอน การสอนเป็นคณะ และบทเรียนโปรแกรม

แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.96$) ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทเทคนิคและวิธีการอยู่ในระดับ มาก

4.8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาและรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร จำนวน 64 คน มีผู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการสอนจำนวน 42 คน ผู้วิจัยได้รวบรวมและจำแนกความคิดเห็นข้อเสนอแนะออกเป็น 5 ส่วนดังนี้คือ

4.8.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการผลิตสื่อการสอน

1. ขาดงบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อการสอน
2. ขาดความรู้และทักษะในการผลิตสื่อการสอน
3. ขาดสื่อต้นแบบที่จะใช้ในการผลิตสื่อการสอน
4. ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนโดยตรง
5. ขาดครู อาจารย์ ที่มีความรู้ในเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการสอน
6. สื่อที่ผลิตเองได้คุณภาพต่ำ ไม่ค่อยน่าสนใจ
7. ไม่มีเวลาที่จะผลิตสื่อการสอน

4.8.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการสอน

1. ครู อาจารย์ ขาดการเตรียมการสอน จึงไม่เตรียมสื่อการสอนที่จะต้องใช้
2. การจัดระบบการยืมการใช้สื่อการสอนยังไม่เป็นระบบ
3. ครู อาจารย์ ส่วนใหญ่ไม่ค่อยใช้สื่อการสอน
4. สื่อการสอนที่มีไม่เพียงพอกับความต้องการ
5. ขาดเอกสารคู่มือการใช้ การบำรุงรักษา สื่อการสอน
6. สื่อการสอนที่มีอยู่ชำรุด ใช้การไม่ได้
7. ขาดงบประมาณซ่อมแซมสื่อการสอนที่ชำรุด เช่น หลอดเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

หลอดเครื่องฉายสไลด์ ฯลฯ

4.8.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการผลิตสื่อการสอน

1. ต้องการให้มีการจัดอบรมการผลิตสื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ
2. ต้องการสื่อการสอนประเภทที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ คงทนถาวร และกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจได้ดี
3. ต้องการให้มีวิทยากร แนะนำการผลิตสื่อการสอน
4. ต้องการให้ครู อาจารย์ ผลิตสื่อการสอนเอง
5. ต้องการเอกสารคู่มือการผลิตสื่อการสอนต่าง ๆ
6. ต้องการให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะ แล้วจัดส่งไปยังโรงเรียน

4.8.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอน

1. ต้องการให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานนิเทศฯ ควรนำสื่อการสอนไปสาธิตการใช้ที่โรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้ครูใช้สื่อการสอน
2. ต้องการใช้สื่อการสอนที่ใช้ไม่ยุ่งยากมาก และสามารถแบ่งเบาภาระของครูได้
3. ต้องการใช้สไลด์ และม้วนเทปบันทึกภาพวีดิทัศน์ ประกอบการสอนทุกวิชา
4. ต้องการใช้สื่อการสอนสำเร็จรูป ไม่ต้องการผลิตเอง
5. สื่อการสอนที่ทางราชการจัดสรรมาให้ ไม่ตรงกับความต้องการ
6. โรงเรียนมีสื่อการสอนไม่ครบตามเนื้อหาในบทเรียน
7. ต้องการใช้สื่อการสอน ประเภทเครื่องมือต่าง ๆ
8. ต้องการมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ในโรงเรียน โดยมีการจัดอบรมวิธีการใช้ให้ด้วย

4.8.5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการผลิตสื่อการสอน โดยเฉพาะเป็นกรณีพิเศษ
2. ควรให้ความสำคัญในการผลิตและการใช้สื่อการสอนทุกระดับ โดยผู้บริหารควรสนับสนุนส่งเสริม ให้ครูสนใจในการผลิตและการใช้สื่อการสอนให้มาก
3. ศักขานิเทศฯ ควรจัดทำเอกสารคู่มือ การผลิตและการใช้สื่อการสอนส่งไปตามโรงเรียนต่าง ๆ
4. ควรสำรวจความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของ ครู อาจารย์ ในโรงเรียนต่าง ๆ แล้วจัดอบรมการผลิตและการใช้สื่อการสอนให้ตรงกับความต้องการ
5. ควรมีศูนย์วิชาการเคลื่อนที่ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล
6. ควรมีการจัดประกวดผลงาน การผลิตสื่อการสอนในระดับอำเภอทุก ๆ ปี
7. ควรจัดสรรงบประมาณ จัดตั้งศูนย์สื่อการสอนในโรงเรียนและจัดอบรมเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการสอนในโรงเรียนด้วย
8. ควรมีห้องจัดเก็บและบริการใช้สื่อการสอนโดยเฉพาะ

4.9 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูประถมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลการวิจัยจำแนกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 อภิปรายผลการวิจัยในส่วน of ครู อาจารย์ผู้สอน ตอนที่ 2 อภิปรายผลการวิจัยในส่วน of ผู้บริหาร และตอนที่ 3 อภิปรายสรุปผลการวิจัยของครูประถมศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 อภิปรายผลการวิจัยในส่วนของครู อาจารย์ผู้สอน

4.9.1 ปัญหาในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาวิจัย ปัญหาในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครู อาจารย์ผู้สอน

จำแนกอภิปรายเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน กลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาในการผลิตสื่อการสอน มากในด้าน ไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอนเพราะชั่วโมงสอนมาก รองลงมาคือ ขาดเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน มีความยากลำบากในการจัดหาวัสดุที่ต้องการรวมทั้งโรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอน ตามลำดับ ที่มีปัญหาน้อย คือด้านผู้บริหารไม่สนับสนุนด้านการผลิตสื่อการสอน แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.18$) ระดับปัญหาในการผลิตสื่อการสอนของกลุ่มตัวอย่างมีปัญหายอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร (2533) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการสื่อการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การผลิตสื่อการสอนตามแผนพัฒนาการศึกษา กรุงเทพมหานคร ครู อาจารย์มีปัญหาด้านเวลามากกว่าด้านอื่น ๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรา อิงคะนิษฐ์ (2523) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการผลิต และการใช้สื่อการสอนของครู ประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ครู อาจารย์ผู้สอน มีปัญหาในด้านในด้านขาดผู้ให้คำแนะนำในการผลิตสื่อการสอน และโรงเรียนขาดงบประมาณ เพื่อจัดหาซื้อสื่อการสอนรวมทั้งครูไม่มีเวลาในการผลิตสื่อการสอน เพราะชั่วโมงการสอนมากอยู่แล้ว

2. ปัญหาในการใช้สื่อการสอน กลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาในการใช้สื่อการสอน มากในด้านไม่มีบุคลากรที่ช่วยบริการด้านสื่อการสอนโดยตรง รองลงมาคือ สื่อการสอนในโรงเรียนมีน้อยและไม่ตรงกับความต้องการ ขาดหน่วยงานเพื่อให้บริการสื่อการสอนในโรงเรียน ขาดเอกสาร คู่มือ การใช้สื่อการสอน และประโยชน์ของสื่อการสอนแต่ละชนิด โรงเรียนขาดงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อการสอนตามที่ต้องการจะใช้ตามลำดับ ที่มีปัญหาในการใช้สื่อการสอนน้อย คือ ด้านไม่กล้าใช้สื่อการสอนเพราะเกรงว่าต้องรับผิดชอบเมื่อเกิดชำรุดเสียหาย แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.21$) กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ นิมล (2529) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการผลิตการใช้สื่อการสอน และหาข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาการผลิต การใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า มีปัญหาในด้านขาดบุคลากรในการให้คำแนะนำช่วยเหลือ จำนวนนักเรียนในชั้นมีมากแต่สื่อการสอนมีน้อยและ ไม่ตรงกับความต้องการตลอดจนงบประมาณมีไม่เพียงพอ

4.9.2 ความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาวิจัย ความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนจำแนกอภิปรายเป็น

2 ส่วนดังนี้

1. ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการผลิตสื่อการสอนมากเป็นอันดับแรกในด้านให้ทางราชการจัดสื่อการสอน ที่โรงเรียนผลิตเองไม่ได้ให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ รองลงมาคือ ด้านให้มีการจัดงบประมาณ เพื่อผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะ ให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาในโรงเรียน ให้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ หรือแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตสื่อการสอนต่าง ๆ ตามลำดับ แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.27$) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการผลิตสื่อการสอน อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษายังขาดแคลนสื่อการสอนประเภทเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Oluyari (1984) ได้ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการประเมินค่าวัสดุทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในโรงเรียนรัฐบาลของเมืองควารา ประเทศไนจีเรีย พบว่า ปริมาณวัสดุทัศนูปกรณ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำและ ไม่เพียงพอกับความต้องการ ขาดการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ บุคลากร ไม่ได้รับการอบรมด้านวัสดุทัศนูปกรณ์ ปัญหาในการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์คือ การขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อและผลิต

2. ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ผลการศึกษาวิจัย ความต้องการในการใช้สื่อการสอนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกอภิปรายออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

2.1 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ กลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทวัสดุ ที่มีความต้องการใช้มากเป็นอันดับแรกคือ ของจริง รองลงมาตามลำดับคือ หุ่น หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง เทปบันทึกเสียง ภาพสไลด์ ตำรา เอกสารและสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ และเทปบันทึกภาพวีดิทัศน์ ตามลำดับ แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ อยู่ในระดับ มาก จากการที่ครูอาจารย์ผู้สอนมีความต้องการสื่อการสอนประเภทวัสดุ จำพวกของจริง หุ่น หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง ฯลฯ เป็นอันดับแรก ๆ อาจจะเป็นเพราะว่า สื่อการสอนดังที่กล่าวมาแล้ว ไม่ค่อยมีในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และเป็นสื่อการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ได้รับประสบการณ์จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม สอดคล้องไปกับการแบ่งประเภทสื่อการสอนของ Edgar dale (1965) ที่เรียกว่า กรวยประสบการณ์ (The Cone of Experience)

2.2 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภท อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือมากที่สุดคือ เครื่องพิมพ์ดีด รองลงมามีความต้องการมาก ตามลำดับคือ ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ กล้องถ่ายภาพ เครื่องฉายเอกสาร และห้องปฏิบัติการทางภาษา แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.28$) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ ในการใช้สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมืออยู่ในระดับ มาก การที่ครูอาจารย์ผู้สอน ต้องการเครื่องพิมพ์ดีดเป็นอันดับแรก อาจจะเป็นเพราะว่า เครื่องพิมพ์ดีดสามารถ

ใช้ได้ง่าย และจำเป็นต้องใช้บ่อยในการพิมพ์งานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน แต่ต่อไปในอนาคตถ้าครูอาจารย์มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์คงจะเข้ามามีบทบาทแทนเครื่องพิมพ์ดีดอย่างแน่นอน

2.3 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทเทคนิคและวิธีการ กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทเทคนิคและวิธีการมากเป็นอันดับแรกคือ การทดลอง รองลงมามีความต้องการมาก ตามลำดับคือ การสาธิต ชุดการสอน การแสดงนิทรรศการและหน่วยการเรียนรู้การสอน แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.97$) ผลรวมเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทเทคนิคและวิธีการ มีอยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับงานวิจัยขององค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งชาติ (UNESCO, 1977) ได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจความต้องการด้านข้อสนเทศ ของครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนต้องการข้อสนเทศในเรื่องเกี่ยวข้องกับสิ่งที่น่าจะนำไปปฏิบัติงานในแต่ละวัน เช่น กระบวนวิธีการทางการศึกษา ประสบการณ์ทางการสอนและเทคนิควิธีการ

4.9.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาวิจัยรวบรวมสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู อาจารย์ผู้สอน จำแนกอภิปรายออกเป็น 4 ส่วนคือ

1. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน ครู อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีชั่วโมงการสอนมาก ทั้งยังต้องทำงานหลายด้าน จึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะผลิตสื่อการสอน รวมทั้งขาดงบประมาณ บุคลากรแนะนำการผลิตสื่อการสอน

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการสอน ขาดบุคลากรแนะนำวิธีการใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ รวมทั้งคู่มือการใช้ ขาดห้องโสตทัศนศึกษาในโรงเรียน ทำให้การใช้สื่อการสอนบางชนิดไม่สะดวก และสื่อการสอนที่มีอยู่กระจัดกระจายไม่เป็นหมวดหมู่ ทำให้ลำบากเพราะ ไม่มีห้องจัดเก็บสื่อการสอนโดยเฉพาะ

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการผลิตสื่อการสอน มีความต้องการให้มีการจัดฝึกอบรม การผลิตสื่อการสอนที่ใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น โดยมีการสำรวจความต้องการของครูอาจารย์ผู้สอน ก่อนที่จะมีการจัดฝึกอบรม รวมทั้งควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะเพิ่มมากขึ้น

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอน ต้องการให้จัดตั้งศูนย์สื่อการสอนและบริการแนะนำวิธีการใช้จัดเก็บสื่อการสอนให้เป็นระบบเพื่อสะดวก

ในการใช้ใบเรียนให้เป็นเอกเทศ รวมทั้งต้องการให้มีการสำรวจความต้องการสื่อการสอนของครู อาจารย์ผู้สอนก่อนที่จะทำการจัดซื้อและส่งมาให้ทางโรงเรียน

จากการรวบรวมสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู อาจารย์ผู้สอน มีปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของผู้ที่ทำการวิจัยอื่น ๆ หลายท่าน เช่น ประสพ โพธิสม (2535) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา การนำหลักสูตรไปใช้ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ได้แก่ บุคลากรไม่เพียงพอ ครูมีการสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ขาดเอกสารหลักสูตรและตำราเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองอ่อน ปัตถาวร (2534) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามการดำเนินงาน โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับในเขตการศึกษา 9 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานได้แก่ การจัดสรรงบประมาณจากต้นสังกัดล่าช้า และไม่เพียงพอกับความจำเป็น ปัญหาการใช้หลักสูตรได้แก่ สื่อการสอนขาดแคลน ครูต้องสอนทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ พัฒนกุล (2534) และสมควร อัสโย (2532)

ตอนที่ 2 อภิปรายผลการวิจัยในส่วนของผู้บริหาร

4.9.4 ปัญหาในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาวิจัย ปัญหาในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ผู้วิจัยจำแนกอภิปรายเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการผลิตสื่อการสอนมากในด้านขาดเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน รองลงมามีปัญหาในระดับปานกลางคือ ไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอนเพราะชั่วโมงสอนมาก โรงเรียนขาดงบประมาณ ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอน มีความยากลำบากในการจัดหาวัสดุที่ต้องการ ตามลำดับ แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.06$) กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารมีปัญหาในการผลิตสื่อการสอนอยู่ในระดับ ปานกลาง จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีปัญหามากในด้านขาดเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Roger (1977) ได้สำรวจความต้องการของครูเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียน พบว่า ครูต้องการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมในการผลิตสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เช่น การสร้างชุดการสอน การใช้สื่อประสม การพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตโสตทัศนูปกรณ์ในแบบต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย คำวงศ์ (2534) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการเสริมสมรรถภาพ วิชาคณิตศาสตร์ของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ครูมีความต้องการสูงสุดคือ คำแนะนำในการผลิตสื่อการสอน ตามที่เสนอแนะในคู่มือครู การสร้างข้อสอบมาตรฐาน และทักษะการสอน

ในเนื้อหาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ

2. ปัญหาในการใช้สื่อการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการใช้สื่อการสอนมากในด้านไม่มีบุคลากรที่ช่วยบริการด้านสื่อการสอนโดยตรง รองลงมามีปัญหาในด้านขาดหน่วยงานเพื่อให้บริการสื่อการสอนในโรงเรียน สื่อการสอนในโรงเรียนมีน้อย และไม่ตรงกับความต้องการแปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.10$) กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารมีปัญหาในการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความต้องการบุคลากรมาทำหน้าที่ในการบริการด้านสื่อการสอนโดยเฉพาะและรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านสื่อการสอนโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภณ สารธรรม (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาครูมัธยมศึกษาในทรรศนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ครูมีความต้องการสูงสุดในเรื่อง ให้โรงเรียนจัดอุปกรณ์การสอนเพื่อบริการทางวิชาการแก่ครูในโรงเรียนให้เพียงพอกับความต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bakri (1983) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการใช้สื่อการสอนของครูกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2 เมืองในประเทศซาอุดีอาระเบีย พบว่า ครูในเมืองริยาด และเมืองจิซาน ร้อยละ 71 และ 67 ตามลำดับ เห็นว่าการมีผู้เชี่ยวชาญทางสื่อการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ทุกโรงเรียนมีความสำคัญ ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการใช้สื่อการสอนของครูคือ ความสะดวกในการจัดหา ประสิทธิภาพเดิมในการใช้สื่อการสอน โครงการฝึกอบรมครูประจำการ และการจัดหมวดหมู่ของอุปกรณ์ต่าง ๆ

4.9.5 ความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาวิจัย ความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนจำแนกอภิปรายเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการผลิตสื่อการสอนมากเป็นอันดับแรกในด้านให้ทางราชการจัดสื่อการสอนที่โรงเรียนผลิตเองไม่ได้ ให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ รองลงมาตามลำดับคือ ให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาในโรงเรียน ให้มีการจัดงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะ และให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน โดยมีการสำรวจเรื่องที่ครูประถมศึกษาให้ความสนใจมากที่สุด แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.26$) กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการผลิตสื่อการสอนอยู่ในระดับ มาก จากผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้ทางราชการจัดสื่อการสอนที่โรงเรียนผลิตเองไม่ได้ให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ มีความต้องการเป็นอันดับแรกแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร มีความต้องการสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างครู อาจารย์ผู้สอน ซึ่งมีความต้องการเป็นอันดับแรกเช่นเดียวกันเพราะ ปัจจุบันสื่อการสอนต่าง ๆ พัฒนาก้าวหน้าไปมาก ส่วนใหญ่จะเป็นสื่อการสอนประเภทเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้กับเครื่องมือชิ้น ๆ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ไม่สามารถจะผลิตเองได้ เพราะต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

ในการผลิต รวมทั้งขาดงบประมาณที่จะจัดซื้อเองได้ จึงมีความต้องการให้ทางราชการจัดสรรมาให้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kamra (1977) ได้ศึกษาการใช้สื่อการสอนใหม่ ของครูมัธยมศึกษาตอนต้น ในประเทศจาไมกา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดแคลนสื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ

2. ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ผลการศึกษาวิจัยความต้องการในการใช้ สื่อการสอนของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร จำแนกอภิปรายออกเป็น 3 ประเภท สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ ในการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุมากเป็นอันดับแรกคือ เทปบันทึกภาพวีดิทัศน์ อันดับต่อมาคือ ภาพสไลด์ เทปบันทึกเสียง ของจริง แผ่นโปรงใส ตามลำดับ แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.06$) กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารมีความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุอยู่ในระดับ มาก จากผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร มีความต้องการเทปบันทึกภาพวีดิทัศน์มากที่สุด คงเป็นผล สืบเนื่องมาจากปัจจุบันโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาได้รับจัดสรรเครื่องเล่น และบันทึกภาพวีดิทัศน์ไปแล้ว แต่เทปบันทึกภาพวีดิทัศน์ได้รับจัดสรรไปน้อยมาก ทางโรงเรียนต้อง จัดหาเองแต่ก็ยังขาดงบประมาณในการจัดซื้อ จึงมีความต้องการให้ทางราชการจัดสรรม้วนเทป บันทึกภาพวีดิทัศน์ ที่เกี่ยวกับกลุ่มวิชาต่าง ๆ มาให้เพื่อที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ยิ่งขึ้น ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ คำสิงห์ นิบุลย์ภักดี (2536) ซึ่งทำการวิจัยสภาพปัญหาและความ ต้องการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ซึ่งพบว่า ครูมีการใช้ม้วนเทปวีดิทัศน์น้อย อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่มีเครื่องเล่นและบันทึกภาพวีดิทัศน์

2.2 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ มากที่สุดคือ ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ มีความต้องการในระดับมาก รองลงมาคือ เครื่องถ่ายเอกสาร ห้องปฏิบัติการทางภาษา และเครื่องพิมพ์ดีดตามลำดับ แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.29$) กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารมีความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ฅ ลำพูน (2534) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยความ คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการขยายการศึกษาเป็น 9 ปี ผลการวิจัยพบว่า งานด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนประถมศึกษาไม่สามารถที่จะหาห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ และห้องปฏิบัติการอื่น ๆ ได้เลย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ นิคมภักดี (2535)

2.3 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทเทคนิคและวิธีการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทเทคนิคและวิธีการ มากเป็นอันดับแรกคือ การทดลอง รองลงมาตามลำดับคือ การสาธิต ชุดการสอน การสอนเป็นคณะ และบทเรียนโปรแกรม แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.96$) กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารมีความต้องการในการใช้สื่อการสอน

ประเภทเทคนิคและวิธีการอยู่ในระดับ มาก จากผลการวิจัย ความต้องการใช้สื่อการสอน ประเภทเทคนิคและวิธีการของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารพบว่า สอดคล้องกับความต้องการใช้สื่อการสอน ประเภทเทคนิคและวิธีการของกลุ่มตัวอย่างครู อาจารย์ผู้สอน 3 อันดับแรกเหมือนกันคือ การทดลอง การสาธิต และชุดการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระกิตติ์ ลายทองสุข (2532) ได้ศึกษา สถานภาพความต้องการในการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง พบว่า ครูเห็นว่าสื่อการสอนเป็นสิ่งจำเป็น เพราะช่วยให้การสอนได้ผลดีและ ทำให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนได้เป็นอย่างดี สื่อการสอนประเภทเทคนิคและวิธีการ ที่ใช้ มากที่สุดคือ การสาธิต ชุดการสอน

4.9.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาวิจัยรวบรวมสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร จำแนกอภิปราย ออกเป็น 4 ส่วนคือ

1. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัญหาในการผลิตสื่อการสอนขาดงบประมาณ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการผลิตสื่อการสอน ขาดบุคลากรที่จะคอยแนะนำและรับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการสอน ขาดเอกสาร คู่มือการใช้ การบำรุงรักษาสื่อการสอน สื่อการสอนที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ขาดชุดและขาดงบประมาณ ในการซ่อมแซม

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการผลิตสื่อการสอน ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมการผลิตสื่อการสอน อย่างสม่ำเสมอ และต้องการเอกสาร คู่มือในการผลิต สื่อการสอนต่าง ๆ รวมทั้งมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะแล้วจัดส่งไปยังโรงเรียน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอน ต้องการให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานนิเทศก์ ควรนำสื่อการสอนไปสาธิตการใช้ที่โรงเรียน และต้องการใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องมือ เช่น เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โดยมีการอบรมวิธีการใช้ให้ด้วย

จากการรวบรวมสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ ในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำสิงห์ ภิบุญยักดิ์ (2536) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการในการ ใช้สื่อการสอน ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนครพบว่า ปัญหาด้านการผลิตสื่อการสอนที่มีปัญหามากคือ ขาดงบประมาณในการผลิตสื่อการสอน ขาดวัสดุอุปกรณ์ และไม่มีเวลาในการผลิตสื่อการสอน ปัญหาด้านการใช้สื่อการสอนพบว่า สื่อการสอนขาด มีไม่

เพียงพอและไม่สอดคล้องกับความต้องการ ชาติบุคคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอน สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อบางประเภท ด้านความต้องการในการใช้สื่อการสอน ครู อาจารย์ มีความต้องการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุคือ ของจริง ของตัวอย่าง ตำรา เอกสาร ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือคือ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ เครื่องเล่นและบันทึกภาพวีดิทัศน์ ประเภทเทคนิคและวิธีการคือ การสาธิต การทดลอง ชุดการสอน ความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษาพบว่า ต้องการความรู้ในการผลิตสื่อการสอน ที่มีในท้องถิ่น การจัดนิทรรศการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yoon (1977) และ Moor and Blangkanship (1978) ที่ได้ศึกษาความต้องการสื่อการสอนของครูในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี และรัฐเทกซัส สหรัฐอเมริกา ตามลำดับพบว่า ผู้บริหารและครู อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่า ควรมีการจัดฝึกอบรมการใช้โสตทัศนูปกรณ์ และการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอน

ตอนที่ 3 อภิปรายสรุปผลการวิจัยของครูประถมศึกษา

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปรผล ปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูประถมศึกษา

ปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน	ครูประถมศึกษา		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน	3.12	1.04	ปานกลาง
2. ปัญหาในการใช้สื่อการสอน	3.16	1.02	ปานกลาง
3. ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน	4.27	0.81	มาก
4. ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ	4.11	0.93	มาก
5. ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ	4.29	1.04	มาก
6. ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทเทคนิคและวิธีการ	3.98	0.98	มาก

4.9.7 ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน

ผลการศึกษาวิจัย ปัญหาในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูประถมศึกษา จำแนกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ปัญหาในการผลิตสื่อการสอน ครูประถมศึกษามีปัญหาในการผลิตสื่อการสอนมากในด้านไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอน เพราะชั่วโมงการสอนมาก ขาดเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน รองลงมาคือ มีความยากลำบากในการจัดหาวัสดุที่ต้องการ รวมทั้งโรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอน แปลผลรวมค่าเฉลี่ยครูประถมศึกษา

มีปัญหาในการผลิตสื่อการสอนอยู่ในระดับ ปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 14

2. ปัญหาในการใช้สื่อการสอนพบว่า ครูประถมศึกษามีปัญหาในการใช้สื่อการสอนมากในด้านไม่มีบุคลากร ที่ช่วยบริการด้านสื่อการสอนโดยตรง รองลงมามีปัญหาในด้านขาดหน่วยงานเพื่อให้บริการสื่อการสอนในโรงเรียน สื่อการสอนในโรงเรียนมีน้อยและไม่ตรงกับความต้องการ แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ครูประถมศึกษามีปัญหาในการใช้สื่อการสอน อยู่ในระดับ ปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 14

4.9.8 ความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาวิจัย ความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน จำแนกอภิปรายเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ความต้องการในการผลิตสื่อการสอน พบว่า ครูประถมศึกษามีความต้องการในการผลิตสื่อการสอนมากเป็นอันดับแรกในด้านให้ทางราชการจัดสรรสื่อการสอน ที่โรงเรียนผลิตเองไม่ได้ให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ รองลงมาตามลำดับคือ ให้มีการจัดงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการสอนโดยเฉพาะ ให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาในโรงเรียน และให้มีการอบรมครู เกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน โดยมีการสำรวจเรื่องที่ครูมีความสนใจมากที่สุด แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ครูประถมศึกษามีความต้องการในการผลิตสื่อการสอน อยู่ในระดับ มาก ดังแสดงในตารางที่ 14

2. ความต้องการในการใช้สื่อการสอน ผลการศึกษาวิจัยความต้องการในการใช้สื่อการสอนของครูประถมศึกษา จำแนกอภิปรายออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

2.1 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ ครูประถมศึกษามีความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุ ที่มีความต้องการใช้มากเป็นอันดับแรกคือ ของจริง รองลงมาตามลำดับคือ หุ่น หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง เทปบันทึกเสียง ภาพสไลด์ ตำรา เอกสาร และสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ครูประถมศึกษามีความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุอยู่ในระดับ มาก ดังแสดงในตารางที่ 14

2.2 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ พบว่า ครูประถมศึกษามีความต้องการใช้สื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือมากที่สุดคือ ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องพิมพ์ดีด รองลงมาที่มีความต้องการมากตามลำดับคือ เครื่องถ่ายเอกสาร ห้องปฏิบัติการทางภาษา แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ครูประถมศึกษามีความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมืออยู่ในระดับ มาก ดังแสดงในตารางที่ 14

2.3 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประเภทเทคนิคและวิธีการ พบว่า ครูประถมศึกษามีความต้องการในการใช้สื่อการสอน ประเภทเทคนิคและวิธีการมาก เป็นอันดับแรกคือ การทดลอง รองลงมา มีความต้องการมากตามลำดับคือ การสาธิต ชุดการสอน การสอนเป็นคณะ และบทเรียนโปรแกรม แปลผลรวมค่าเฉลี่ย ครูประถมศึกษามีความต้องการในการใช้

สื่อการสอน ประเภทเทคนิคและวิธีการอยู่ในระดับ มาก ดังแสดงในตารางที่ 14

4.9.9 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ผลการศึกษาวิจัยรวบรวม สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาจำแนกอธิบายออกเป็น 4 ส่วนคือ

1. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการผลิตสื่อการสอน ครูประถมศึกษา มีชั่วโมงการสอนมาก ทั้งยังต้องทำงานหลายด้าน จึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะผลิตสื่อการสอน รวมทั้งขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ที่จะใช้ในการผลิตสื่อการสอน ขาดบุคลากรที่จะคอยแนะนำ และรับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตสื่อการสอน

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการสอน ขาดบุคลากรแนะนำวิธีการใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ รวมทั้งคู่มือการใช้ ขาดห้องโสตทัศนศึกษาในโรงเรียน สื่อการสอนที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ขาดและขาดงบประมาณในการซ่อมแซม

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการผลิตสื่อการสอน มีความต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมการผลิตสื่อการสอนที่ใช้วัสดุที่มีใช้ในท้องถิ่น โดยมีการสำรวจความต้องการก่อนที่จะมีการจัดฝึกอบรม รวมทั้งควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อการสอน โดยเฉพาะเพิ่มมากขึ้น

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อการสอน ต้องการให้จัดตั้งศูนย์สื่อการสอน และบริการแนะนำวิธีการใช้ ต้องการให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานนิเทศก์ ควรนำสื่อการสอนไปสาธิตการใช้ที่โรงเรียนและต้องการใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องมือ เช่น เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยมีการอบรมวิธีการใช้ให้ด้วย รวมทั้งให้มีการสำรวจความต้องการใช้สื่อการสอนที่จะทำการจัดซื้อและส่งมาให้ทางโรงเรียน

จากการสรุปผลการวิจัย ปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูประถมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ครู อาจารย์ ผู้บริหาร มีปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอน สอดคล้องกันมาก ดังจะเห็นได้จากในตารางที่ 14 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านดังที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้น